

OKVIRNI SPORAZUM

o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Indonezije s druge strane

EUROPSKA ZAJEDNICA,

u dalnjem tekstu „Zajednica” i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

REPUBLIKA MADARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

Ugovorne stranke Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Ugovora o Europskoj uniji, u dalnjem tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

VLADA REPUBLIKE INDONEZIJE,

s druge strane,

u dalnjem tekstu zajedno „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR tradicionalne veze prijateljstva između Republike Indonezije i Zajednice te bliske povijesne, političke i gospodarske veze koje ih ujedinjuju,

BUDUĆI DA stranke pridaju posebnu važnost sveobuhvatnoj prirodi njihovog odnosa,

POTVRĐUJUĆI privrženost stranaka poštovanju načela Povelje Ujedinjenih naroda,

POTVRĐUJUĆI predanost stranaka poštovanju, promicanju i zaštiti demokratskih načela i temeljnih ljudskih prava, vladavine prava, mira i međunarodne pravde kako je utvrđeno u, između ostaloga, Općoj deklaraciji Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima, Rimskom statutu i drugim međunarodnim instrumentima za ljudska prava gdje je to primjenjivo na obje stranke,

POTVRĐUJUĆI poštovanje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i nacionalnog jedinstva Republike Indonezije,

POTVRĐUJUĆI svoju privrženost načelima vladavine prava i dobrog upravljanja te želju za promicanjem gospodarskog i socijalnog napretka svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i zahtjeve za zaštitu okoliša,

POTVRĐUJUĆI da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice ne smiju ostati nekažnjena i da bi počinitelje trebalo privesti pred lice pravde i, ako budu proglašeni krivima, primjereno kazniti te osigurati učinkovit kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj razini i jačanjem globalne suradnje,

IZRAŽAVAJUĆI svoju posvećenost borbi protiv svih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma u skladu s međunarodnim pravom, uključujući pravo o ljudskim pravima, humanitarna načela u vezi s pitanjima migracija i izbjeglica te međunarodno humanitarno pravo, i uspostavljanju učinkovite međunarodne suradnje i instrumenata za osiguranje njihovog iskorjenjivanja,

BUDUĆI DA stranke priznaju da je usvajanje relevantnih međunarodnih konvencija i drugih relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, uključujući Rezoluciju br. 1540, temelj cijeloj međunarodnoj zajednici za borbu protiv širenja oružja za masovno uništavanje.

PRIZNAJUĆI potrebu za jačanjem razoružanja kao i obveze neširenja naoružanja na temelju međunarodnog prava, između ostaloga, kako bi se isključila opasnost koju predstavlja oružje za masovno uništavanje,

PRIZNAJUĆI važnost Sporazuma o suradnji od 7. ožujka 1980. između Europske ekonomске zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda - država članica Udruženja zemalja Jugoistočne Azije (ASEAN) i naknadnih protokola o pridruživanju,

PRIZNAJUĆI važnost poboljšanja postojećeg odnosa između stranaka s ciljem jačanja suradnje između njih i njihove zajedničke želje za konsolidacijom, produbljivanjem i proširivanjem svojih odnosa u područjima od obostranog interesa na temelju jednakosti, nediskriminacije, poštovanja prirodnog okoliša i obostrane koristi,

POTVRĐUJUĆI svoju želju za jačanjem, vodeći računa o aktivnostima poduzetima u regionalnom okviru, suradnje između Zajednice i Republike Indonezije, koja se temelji na zajedničkim vrijednostima i uzajamnoj koristi,

SUKLADNO njihovim zakonima i propisima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

PRIRODA I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Opća načela

1. Poštovanje demokratskih načela i temeljnih ljudskih prava kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugih međunarodnih instrumenata za ljudska prava primjenjivih na obje stranke temelj je za unutarnje i međunarodne politike obiju stranaka i predstavlja značajan element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoje zajedničke vrijednosti kako je izraženo u Povelji Ujedinjenih naroda.
3. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja, surađujući u rješavanju izazova klimatskih promjena i doprinosu postizanju Milenijskih ciljeva razvoja.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju posvećenost Izjavi iz Pariza iz 2005. o učinkovitosti pomoći i suglasne su jačati suradnju s ciljem daljnog poboljšanja učinaka razvoja.
5. Stranke ponovno potvrđuju svoju privrženost načelima dobrog upravljanja, vladavine prava, uključujući neovisnost pravosuđa, i borbi protiv korupcije.
6. Provedba ovog Sporazuma o partnerstvu i suradnji temelji se na načelima jednakosti i uzajamne koristi.

Članak 2.

Ciljevi suradnje

S ciljem jačanja bilateralnih odnosa, stranke se obvezuju na sveobuhvatan dijalog i promicanje daljnje suradnje u svim sektorima od zajedničkog interesa. Njihova će nastojanja posebno biti usmjerena na:

- (a) uspostavljanje bilateralne suradnje i suradnje u svim relevantnim regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama;
- (b) razvoj trgovine i ulaganja između stranaka na njihovu uzajamnu korist;
- (c) uspostavljanje suradnje u svim područjima od zajedničkog interesa povezanim s trgovinom i ulaganjima s ciljem omogućavanja trgovine i ulaganja te sprečavanja i uklanjanja trgovinskih prepreka i prepreka za ulaganje, uključujući prema potrebi, trenutne i buduće inicijative EZ-a i ASEAN-a;
- (d) uspostavljanje suradnje u drugim sektorima od zajedničkog interesa, posebno u turizmu i finansijskim uslugama; oporezivanju i carina; makroekonomskoj politici; industrijskoj politici i MSP-ovima; informacijskom društvu; znanosti i tehnologiji; energetici; prometu i sigurnosti u prometu; obrazovanju i kulturi; ljudskim pravima; okolišu i prirodnim resursima, uključujući i morski okoliš; šumarstvu; poljoprivrednom i ruralnom razvoju; suradnji u pomorstvu i ribarstvu; zdravlju; sigurnosti hrane; zdravlju; statistici; zaštiti osobnih podataka; suradnji na modernizaciji državne i javne administracije; i pravima intelektualnog vlasništva;
- (e) uspostavljanje suradnje vezano uz pitanja migracije, uključujući zakonite i nezakonite migracije, krijumčarenje i trgovanje ljudima;
- (f) uspostavljanje suradnje vezano uz ljudska prava i pravne poslove;
- (g) uspostavljanje suradnje u suzbijanju širenja oružja za masovno uništavanje;
- (h) uspostavljanje suradnje u borbi protiv terorizma i transnacionalnih zločina, kao što su proizvodnja i prodaja nedopuštenih droga i njihovih prekursora te pranje novca;

- i. jačanje postojećeg i ohrabriranje mogućeg sudjelovanja obiju stranaka u relevantnim programima za subregionalnu i regionalnu suradnju;
- (j) podizanje profila obiju stranaka u međusobnim regijama;
- (k) promicanje ljudskog razumijevanja kroz suradnju različitih nevladinih tijela kao što su *think-tankovi*, akademika, civilnog društva i medija, u obliku seminara, konferencija, interakcija između mladih i drugih aktivnosti;

Članak 3.

Borba protiv širenja oružja za masovno uništavanje

1. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništavanje i sredstava njihove dostave kako državnim tako i nedržavnim akterima predstavlja jednu od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.
2. Stranke su stoga suglasne surađivati i doprinositi borbi protiv širenja oružja za masovno uništavanje te sredstava njegove dostave punim poštovanjem i provedbom na nacionalnoj razini svojih postojećih obveza iz multilateralnih ugovora/konvencija o razoružanju i neširenju, kao i drugih multilateralno dogovorenih sporazuma i međunarodnih obveza iz Povelje Ujedinjenih naroda. Stranke su suglasne da ta odredba predstavlja ključni element ovog Sporazuma.
3. Stranke su nadalje suglasne surađivati i poduzeti korake za jačanje provedbe međunarodnih instrumenata za razoružanje i sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje, primjenjivih na obje stranke, između ostalog, kroz dijeljenje informacija, stručnosti i iskustva.
4. Stranke su suglasne surađivati i doprinositi borbi protiv širenja oružja za masovno uništavanje te sredstava njihove dostave poduzimanjem mjera za potpisivanje, ratifikaciju ili pristupanje, prema potrebi, i provedbu svih drugih relevantnih međunarodnih instrumenata.
5. Nadalje, stranke su suglasne surađivati na uspostavljanju učinkovitih nacionalnih kontrola izvoza, sprečavanju širenja te kontrole izvoza i tranzita robe vezane uz oružje za masovno uništavanje, uključujući kroz kontrolu krajnjih korisnika tehnologija dvojne namjene i s učinkovitim sankcijama za kršenje kontrola izvoza.
6. Stranke su suglasne da će uspostaviti redovit politički dijalog koji će pratiti i konsolidirati te elemente. Dijalog se može odvijati na regionalnoj osnovi.

Članak 4.

Pravna suradnja

1. Stranke su dužne surađivati u pitanjima koja se odnose na razvoj njihovih pravnih sustava, zakona i pravnih institucija, uključujući u vezi s učinkovitošću, posebno razmjenom mišljenja i stručnog znanja kao i izgradnjom kapaciteta. U okviru svojih ovlasti i odgovornosti, stranke moraju nastojati razviti međusobnu pravnu pomoć u kaznenim pitanjima i izručenjima.
2. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena i da počinitelje treba privesti pred lice pravde i, ako budu proglašeni krivima, primjereno kazniti.
3. Stranke su suglasne surađivati u provedbi Predsjedničkog ukaza o nacionalnom akcijskom planu u vezi s ljudskim pravima 2004. - 2009., uključujući pripreme za ratifikaciju i provedbu međunarodnih instrumenata za ljudska prava, kao što su Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida i Rimski statut o Međunarodnom kaznenom sudu.
4. Stranke su suglasne da bi bio koristan dijalog među njima o tim pitanjima.

Članak 5.**Suradnja u borbi protiv terorizma**

1. Stranke, ponovno potvrđujući važnost borbe protiv terorizma, i u skladu s primjenjivim međunarodnim konvencijama, uključujući instrumente za ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo, kao i s njihovim odgovarajućim zakonodavstvom i propisima te, uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji br. 60/288 Opće skupštine UN-a od 8. rujna 2006. i Zajedničku deklaraciju EU-a i ASEAN-a o suradnji u borbi protiv terorizma od 28. siječnja 2003., suglasne su surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorističkih aktivnosti.

2. Stranke su dužne, u okviru provedbe Rezolucije br. 1373 Vijeća sigurnosti UN-a i drugih relevantnih UN-ovih rezolucija, međunarodnih konvencija i instrumenata primjenjivih na obje stranke, surađivati u borbi protiv terorizma, između ostalog:

- razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama podrške, u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom;
- razmjenom stajališta o sredstvima i metodama korištenima u borbi protiv terorizma, uključujući u tehničkim područjima i osposobljavanju, kao i razmjenom iskustava u vezi sa sprečavanjem terorizma;
- suradnjom u izvršavanju zakona, jačanju pravnog okvira i sprečavanju nastanka uvjeta pogodnih za širenje terorizma;
- suradnjom na promicanju kontrole i upravljanja granicama, jačanjem izgradnje kapaciteta kroz umrežavanje i programe za osposobljavanje i obrazovanje, razmjenom posjeta visokih dužnosnika, akademika, analitičara i operatora aktivnih u tom području te organiziranjem seminara i konferencija.

GLAVA II.**SURADNJA U REGIONALNIM I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA****Članak 6.**

Stranke se obvezuju razmjenjivati stajališta i surađivati u okviru regionalnih i međunarodnih foruma i organizacija kao što su Ujedinjeni narodi, dijalog ASEAN-EU, Regionalni forum ASEAN-a (ARF), Azijsko-europski sastanak (ASEM), Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) i Svjetska trgovinska organizacija (WTO).

GLAVA III.**BILATERALNA I REGIONALNA SURADNJA****Članak 7.**

1. Za svaki sektor dijaloga ili suradnje u okviru ovog Sporazuma, stavljajući odgovarajući naglasak na pitanja u okviru bilateralne suradnje, obje strane su suglasne izvršiti povezane aktivnosti na bilateralnoj ili regionalnoj razini ili kroz kombinaciju oba okvira. Odabirom prikladnog okvira, stranke će pokušati u najvećoj mogućoj mjeri povećati utjecaj na i pojačati uključenost svih zainteresiranih stranaka te istodobno na najbolji mogući način iskoristiti dostupne resurse, uzimajući u obzir političku i institucionalnu izvedivost i, prema potrebi, osigurati koherentnost s drugim aktivnostima koje uključuju partnera Zajednice i ASEAN-a.

2. Zajednica i Indonezija mogu, prema potrebi, odlučiti proširiti finansijsku potporu za aktivnosti suradnje u područjima koja pokriva sporazum ili koja su povezana s njim, sukladno svojim finansijskim postupcima i resursima. Ova suradnja posebno može uključivati organiziranje programa osposobljavanja, radionice i seminare, razmjene stručnjaka, studije i druge aktivnosti država članica.

GLAVA IV.**SURADNJA U TRGOVINI I INVESTICIJAMA****Članak 8.****Opća načela**

1. Stranke vode dijalog o bilateralnoj i multilateralnoj trgovini i pitanjima vezanima uz trgovinu s ciljem jačanja bilateralnih trgovinskih odnosa i promicanja multilateralnog sustava trgovine.
2. Stranke se obvezuju promicati razvoj i diversifikaciju uzajamnih trgovinskih razmjena do najviše moguće razine i za uzajamnu korist. Obvezuju se postići poboljšane uvjete pristupa tržištu nastojeći eliminirati prepreke u trgovini, posebno putem pravovremenog uklanjanja netarifnih ograničenja i poduzimanjem mjera za poboljšanje transparentnosti, uzimajući u obzir rad koji su u ovom području obavile međunarodne organizacije.
3. Priznavajući da trgovina ima izuzetno važnu ulogu u razvoju i da se pomoći u obliku programa povlastica za trgovinu pokazala korisnom za zemlje u razvoju, stranke nastoje ojačati međusobno savjetovanje o takvoj pomoći u sukladnosti s WTO-om.
4. Stranke se međusobno obavješćuju o razvoju trgovine i politika vezanih uz trgovinu kao što su poljoprivredna politika, politika o sigurnosti hrane, politika o zdravlju životinja, politika vezana uz potrošače, politika o opasnim kemijskim supstancama i politika o upravljanju otpadom.
5. Stranke su dužne poticati dijalog i suradnju kako bi razvile međusobne trgovinske i investicijske odnose, uključujući omogućavanje izgradnje tehničkih kapaciteta za rješavanje problema, u područjima navedenima u člancima od 9. do 16.

Članak 9.**Sanitarna i fitosanitarna (SPS) pitanja**

Stranke raspravljaju i razmjenjuju informacije o zakonodavstvu i postupke certifikacije i inspekcije, u okviru Sporazuma WTO-a o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima (SPS), Međunarodne konvencije za zaštitu bilja (IPPC), Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE) i Povjerenstva Codex Alimentarius (CAC).

Članak 10.**Tehničke prepreke u trgovini (TBT)**

Stranke promiču korištenje međunarodnih standarda te surađuju i razmjenjuju informacije o standardima, postupcima ocjenjivanja sukladnosti i tehničkih propisa, posebno u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini (TBT).

Članak 11.**Zaštita prava intelektualnog vlasništva**

Stranke surađuju na poboljšanju i provođenju zaštite intelektualnog vlasništva i korištenja koje se temelji na najboljim praksama i jačanju širenja znanja o njemu. Takva suradnja može uključivati razmjenu informacija i iskustva o pitanjima kao što su praksa, promicanje, širenje, pojednostavljivanje, upravljanje, uskladivanje, zaštita i učinkovita primjena prava intelektualnog vlasništva, sprečavanje zlouporabe tih prava, borbu protiv krivotvorenenja i piratstva.

Članak 12.**Olakšavanje trgovine**

Stranke su dužne dijeliti iskustva i ispitivati mogućnosti pojednostavljivanja uvoza, izvoza i drugih carinskih postupaka, povećavati transparentnost propisa vezanih uz trgovinu i razvijati carinsku suradnju, uključujući zajedničke mehanizme za administrativnu pomoć te nastojati uskladiti stajališta i zajedničku akciju u kontekstu međunarodnih inicijativa. Stranke moraju obratiti posebnu pozornost na povećanje sigurnosti međunarodne trgovine, uključujući usluga prijevoza, i na osiguravanje uravnoteženog pristupa između olakšavanja trgovine i borbe protiv prijevare i nepravilnosti.

Članak 13.**Suradnja u području carina**

Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje predviđene ovim Sporazumom, obje stranke izražavaju interes za razmatranjem mogućnosti za zaključivanjem u budućnosti protokola o suradnji u području carina, uključujući međusobnu pomoć, unutar institucionalnog okvira utvrđenog u ovom Sporazumu.

Članak 14.**Ulaganje**

Stranke potiču veći investicijski tok kroz razvoj privlačnijeg i stabilnijeg okružja za uzajamna ulaganja kroz postojan dijalog koji cilja na jačanje razumijevanja i suradnje u pitanjima povezanim s investicijama, istražujući administrativne mehanizme za omogućavanje investicijskih tokova, i promicanje stabilnog, transparentnog, otvorenog i nediskriminirajućeg investicijskog režima.

Članak 15.**Politika tržišnog natjecanja**

Stranke promiču učinkovito uspostavljanje i primjenu pravila tržišnog natjecanja i širenja informacija kako bi se povećala transparentnost i pravna sigurnost za poduzeća koja djeluju na tržištima tih stranaka.

Članak 16.**Usluge**

Stranke uspostavljaju postojan dijalog koji posebno cilja na razmjenu informacija o njihovim regulatornim okvirima, promicanje pristupa na njihova tržišta, promicanje pristupa izvorima kapitala i tehnologije, promicanje trgovine uslugama između objiju regija i na tržištima trećih zemalja.

GLAVA V.

SURADNJA U DRUGIM SEKTORIMA**Članak 17.****Turizam**

1. Stranke mogu surađivati kako bi poboljšale razmjenu informacija i uspostavile najbolje prakse za osiguravanje uravnoteženog i održivog razvoja turizma u skladu s Globalnim etičkim kodeksom u turizmu Svjetske turističke organizacije i načelima održivosti koji čine temelj postupka lokalne Agende 21.
2. Stranke mogu razviti suradnju u vezi s očuvanjem i povećanjem potencijala prirodnog i kulturnog naslijeđa, ublažavanjem negativnih utjecaja turizma i povećanjem pozitivnog doprinosa turizma održivom razvoju lokalnih zajednica, između ostalog, razvojem ekoturizma, poštujući integritet i interese lokalnih zajednica i poboljšavajući osposobljavanje u sektoru turizma.

Članak 18.**Financijske usluge**

Stranke su suglasne unaprijediti, u skladu sa svojim potrebama i unutar okvira svojih programa i zakonodavstava, suradnju u financijskim uslugama.

Članak 19.**Dijalog o ekonomskoj politici**

1. Stranke su suglasne surađivati na promicanju razmjene informacija i dijeljenju iskustava o svojim gospodarskim trendovima i politikama, kao i dijeljenju iskustava o gospodarskim politikama, uključujući u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.
2. Stranke nastoje produbiti dijalog između svojih nadležnih tijela za gospodarska pitanja koja, prema dogovoru između stranaka, mogu uključivati područja kao što su monetarna politika, fiskalna (uključujući i porezna) politika, javne financije, makroekonomска stabilizacija i vanjski dug.
3. Stranke priznaju važnost poboljšavanja transparentnosti i razmjene informacija kako bi se omogućilo provođenje mjeru za sprečavanje izbjegavanja ili utaje poreza u kontekstu svojih pravnih okvira. Sukladne su poboljšati suradnju u ovom području.

Članak 20.**Suradnja u području industrijske politike i MSP-ova**

1. Uzimajući u obzir ekonomске politike i ciljeve, stranke su suglasne promicati suradnju u svim područjima industrijske politike koje smatraju prikladnima, s ciljem poboljšanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), između ostalog:
  - razmjenom informacija i iskustava u vezi sa stvaranjem okvirnih uvjeta za MSP-ove kako bi se povećala njihova konkurentnost;
  - promicanjem kontakata među gospodarskim subjektima, poticanjem zajedničkih ulaganja i uspostavljanjem zajedničkih pothvata i informativnih mreža, posebno putem postojećih programa, posebno stimulirajući prijenos soft i hard tehnologije između partnera;
  - omogućavanjem pristupa financijama i tržištima, pružajući informacije i stimulirajući inovacije razmjenom dobre prakse u pristupu financijama posebice za mikropoduzeća i mala poduzeća;
  - zajedničkim istraživačkim projektima u odabranim industrijskim područjima i suradnjom u vezi sa standardima i postupcima ocjene sukladnosti te tehničkim propisima, kako su međusobno usuglasile.
2. Stranke omogućuju i podupiru odgovarajuće aktivnosti suradnje koje su uspostavili privatni sektori na obje strane.

Članak 21.**Informacijsko društvo**

Prepoznajući da su informacijske i komunikacijske tehnologije ključni elementi suvremenog života i od iznimne važnosti za gospodarski i socijalni razvoj, stranke nastoje surađivati, a ta suradnja usredotočena je, između ostalog, na:

- (a) omogućavanje sveobuhvatnog dijaloga o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o elektroničkim komunikacijskim politikama i propisima uključujući univerzalne službe, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu privatnosti i osobnih podataka te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
- (b) međupovezanost i međudjelovanje Zajednice i mreža i službi Indonezije i Jugoistočne Azije;

- (c) standardizaciju i širenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
- (d) promicanje istraživačke suradnje između Zajednice i Indonezije u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
- (e) zajedničke istraživačke projekte u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT);
- (f) pitanja/aspekte sigurnosti ICT-a.

Članak 22.

Znanost i tehnologija

1. Stranke su suglasne surađivati u području znanosti i tehnologije od zajedničkog interesa, kao što su energija, promet, okoliš i prirodni resursi te zdravlje, vodeći računa o svojim politikama.
2. Ciljevi takve suradnje su:
  - (a) poticanje razmjene informacija i znanja o znanosti i tehnologiji, posebno o provedbi politika i programa;
  - (b) promicanje dugotrajnih odnosa između znanstvenih zajednica, istraživačkih centara, sveučilišta i industrije stranaka;
  - (c) promicanje osposobljavanja ljudskih potencijala;
  - (d) promicanje drugih oblika zajednički dogovorene suradnje.
3. Suradnja može biti u obliku zajedničkih istraživačkih projekata i razmjena, sastanaka i osposobljavanja znanstvenika kroz međunarodne programe mobilnosti, omogućujući širenje rezultata istraživanja u najvećoj mogućoj mjeri.
4. U toj suradnji stranke se zalažu za sudjelovanje svojih institucija visokog obrazovanja, istraživačkih centara i sektora proizvodnje, posebice MSP-ova.

Članak 23.

Energetika

Stranke nastoje poboljšati suradnju u energetskom sektoru. S ovom svrhom, stranke su sporazumne promicati međusobno korisne kontakte s ciljem:

- (a) diversificiranja energetskih dobavljača radi poboljšanja sigurnosti opskrbe, razvoja novih i obnovljivih oblika energije te suradnje u području uzvodnih i nizvodnih industrijskih aktivnosti vezano uz energetiku.
- (b) postizanja racionalnog korištenja energije s doprinosima od strane opskrbljivača i potražitelja i jačanja suradnje u borbi protiv klimatskih promjena, uključujući kroz Mechanizam čistog razvoja Kyotskog protokola.
- (c) poticanja prijenosa tehnologije usmjerene ka proizvodnji i korištenju održive energije;
- (d) bavljenja poveznicama između prihvatljive dostupnosti održive energije i održivog razvoja.

Članak 24.

Promet

1. Stranke nastoje surađivati u svim odgovarajućim područjima prometne politike s ciljem poboljšanja kretanja robe i putnika, promicanja sigurnosti, pomorske i zračne sigurnosti, razvoja ljudskih resursa, zaštite okoliša i povećanja učinkovitosti svojih prometnih sustava.

2. Oblici suradnje između ostaloga mogu uključivati:

- (a) razmjene podataka o njihovim prometnim politikama i praksama, posebno u pogledu urbanog, ruralnog, pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodama, uključujući njihove logistike te međupovezanost i međudjelovanje višenacionalnih prometnih mreža, kao i upravljanje cestama, željeznicama, morskim i zračnim lukama;
- (b) moguće korištenje Europskog sustava za globalnu satelitsku navigaciju (Galileo), usredotočujući se na pitanja od zajedničkog interesa;
- (c) dijalog u području usluga zračnog prometa, s ciljem daljnog razvoja bilateralnih odnosa između stranaka u područjima od zajedničkog interesa; uključujući izmjene određenih elemenata u postojećim bilateralnim Sporazumima o zračnom prijevozu između Indonezije i pojedinačnih država članica kako bi se osigurala sukladnost s odgovarajućim zakonima i propisima stranaka i ispitale mogućnosti daljnog razvoja suradnje u području zračnog prijevoza;
- (d) dijalog u području usluga pomorskog prometa koji cilja na neograničen pristup međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini na komercijalnoj osnovi, suzdržavanje od uvođenja klauzula o podjeli tereta, nacionalnom tretmanu i klauzule o načelu najpovlaštenije nacije za plovila kojima upravljaju državljanici ili poduzeća drugе stranke te na pitanja vezana uz usluge prijevoza od vrata do vrata;
- (e) provedbu sigurnosti, osiguranja te standarda i propisa za sprečavanje onečišćenja, posebice u pogledu pomorskog prometa i zrakoplovstva, u skladu s odgovarajućim međunarodnim konvencijama.

Članak 25.

Obrazovanje i kultura

- 1. Stranke su suglasne promicati suradnju u području obrazovanja i kulture koja poštuje njihovu raznolikost, s ciljem povećanja uzajamnog razumijevanja i znanja o njihovim kulturama.
- 2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mјere kako bi promicale kulturne razmjene i provodile zajedničke inicijative u različitim sferama kulture, uključujući zajedničku organizaciju kulturnih događaja. U tom pogledu, stranke su također suglasne nastaviti podupirati aktivnosti Azijsko-europske fondacije.
- 3. Stranke su suglasne da će se savjetovati i surađivati u odgovarajućim međunarodnim forumima, poput Unesco-a, kako bi razmjenjivale stajališta o kulturnoj raznolikosti, uključujući razvoje poput ratifikacije i provedbe Konvencije Unesco-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnog izričaja.
- 4. Nadalje, stranke stavljaju naglasak na mјere za stvaranje poveznica između njihovih specijaliziranih agencija kako bi se potaknuto razmjene informacija i publikacija, znanja, studenata, stručnjaka i tehničkih resursa, promicalo informacijsku i komunikacijsku tehnologiju u obrazovanju i iskoristilo instrumente koje nude programi Zajednice u Jugoistočnoj Aziji u području obrazovanja i kulture, kao i iskustvo koje su obje stranke stekle u ovom području. Obje strane su suglasne promicati provedbu programa Erasmus Mundus.

Članak 26.

Ljudska prava

- 1. Stranke su suglasne surađivati u promicanju i zaštiti ljudskih prava.
- 2. Takva suradnja između ostaloga može uključivati:
  - (a) podupiranje provedbe Indonezijskog nacionalnog akcijskog plana u vezi s ljudskim pravima;
  - (b) promicanje i obrazovanje o ljudskim pravima;
  - (c) jačanje institucija za ljudska prava;
- 3. Stranke su suglasne da bi bio koristan dijalog među njima o ovom pitanju.

Članak 27.

Okoliš i prirodni resursi

1. Stranke su suglasne da je potreba očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti, i potreba njihovog održivog upravljanja, temelj za razvoj sadašnjih i budućih generacija.
2. U obzir se uzima rezultat Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju i provedba odgovarajućih multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša koji se primjenjuju na obje stranke, u svim aktivnostima koje su stranke poduzele u okviru ovog Sporazuma.
3. Stranke nastaviti svoju suradnju u regionalnim programima o zaštiti okoliša, posebno kada se radi o:
  - (a) osvještenosti o okolišu i kapacitetu provođenja zakona;
  - (b) izgradnji kapaciteta za klimatske promjene i energetsku učinkovitost usredotočenu na istraživanje i razvoj, praćenje i analizu klimatskih promjena i učinaka stakleničkih plinova, programe ublažavanja i prilagodbe;
  - (c) izgradnji kapaciteta za sudjelovanje u multilateralnim sporazumima o zaštiti okoliša i njihove provedbe, uključujući bioraznolikost, biosigurnost i CITES;
  - (d) promicanju ekoloških tehnologija, proizvoda i usluga, uključujući izgradnju kapaciteta u sustavima upravljanja okolišem i ekološko označivanje;
  - (e) sprečavanju nezakonitog prekograničnog kretanja opasnih tvari, opasnih otpada i drugih oblika otpada;
  - (f) obalnom i morskom okolišu, očuvanju, zagađenju i kontroli uništavanja;
  - (g) lokalnom sudjelovanju u zaštiti okoliša i održivom razvoju;
  - (h) upravljanju tlom i zemljjištem;
  - i. poduzimanju mjera suzbijanja prekograničnog onečišćenja izmaglicom.
4. Stranke potiču uzajamni pristup svojim programima u ovom području, u skladu s posebnim uvjetima ovih programa.

Članak 28.

Šumarstvo

1. Stranke su suglasne da je potrebno zaštiti i očuvati šumske resurse i njihovu biološku raznolikost te na održivi način njima upravljati za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.
2. Stranke nastaviti svoju suradnju na poboljšanju upravljanja šumskim i prizemnim požarima, borbi protiv nezakonite sječe šuma i trgovine koja je s time povezana, upravljanja šumama i promicanju održivog upravljanja šumama.
3. Stranke izrađuju programe suradnje, između ostalog o:
  - (a) suradnji putem relevantnih međunarodnih, regionalnih i bilateralnih foruma o promicanju uspostave zakonskih instrumenata za rješavanje nezakonite sječe šuma i trgovine koja je s time povezana;
  - (b) izgradnji kapaciteta, istraživanju i razvoju;
  - (c) podršci za razvoj održivog šumarskog sektora;
  - (d) razvoju certifikacije šuma.

Članak 29.**Poljoprivreda i ruralni razvoj**

Stranke su suglasne izgraditi suradnju na području poljoprivrede i ruralnog razvoja. Područja suradnje koja se, između ostalog, mogu dalje razvijati su:

- (a) politike poljoprivrede te međunarodnog i poljoprivrednog izgleda općenito;
- (b) mogućnosti uklanjanja zapreka trgovini usjevima, stokom i njihovim proizvodima;
- (c) razvojne politike u ruralnim područjima;
- (d) politike kvalitete za usjeve, stoku i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla;
- (e) razvoj tržišta i promicanje međunarodnih trgovinskih odnosa;
- (f) razvoj održive poljoprivrede.

Članak 30.**Pomorstvo i ribarstvo**

Stranke potiču suradnju u području pomorstva i ribarstva, na bilateralnoj i multilateralnoj razini, posebno s ciljem promicanja održivog i odgovornog razvoja pomorstva i ribarstva te održivog i odgovornog upravljanja pomorstvom i ribarstvom. Područja suradnje mogu uključivati:

- (a) razmjenu podataka;
- (b) podršku održivoj i odgovornoj dugotrajnoj politici pomorstva i ribarstva, uključujući očuvanje obalnih i morskih izvora te upravljanje tim izvorima;
- (c) promicanje nastojanja da se spriječe i suzbiju nezakonite, neprijavljene i neregulirane ribarske prakse i
- (d) razvoj tržišta i izgradnju kapaciteta.

Članak 31.**Zdravlje**

1. Stranke se slažu oko suradnje u zdravstvu u područjima od uzajamnog interesa s ciljem jačanja aktivnosti u područjima istraživanja, upravljanja zdravstvenim sustavom, prehrane, farmaceutskih proizvoda, preventivne medicine, teških, prenosivih bolesti kao što su ptičja i pandemijska gripa, HIV/AIDS, SARS kao i neprenosive bolesti kao što su rak i bolesti srca, povrede uzrokovane prometnim nesrećama i ostale prijetnje zdravlju, uključujući ovisnost o drogama.

2. Suradnja se odvija posebno kroz:

- (a) razmjenu informacija i iskustava u gore spomenutim područjima;
- (b) programe o epidemiologiji te decentralizaciju, financiranje zdravstvenog sektora, osnaživanje zajednice i administraciju zdravstvenih službi;
- (c) izgradnju kapaciteta putem tehničke pomoći, razvoja strukovnih programa izobrazbe;
- (d) programe poboljšanja zdravstvenih usluga i aktivnosti pružanja podrške uključujući, između ostalog, smanjenje dojenčke i maternalne smrtnosti.

Članak 32.

Statistika

Stranke su suglasne promicati, u skladu s postojećim aktivnostima o statističkoj suradnji između Zajednice i ASEAN-a, usklađivanje statističkih metoda i prakse uključujući prikupljanje i širenje statističkih podataka kako bi mogli na uzajamnoj i prihvatlivoj osnovi koristiti statističke podatke o trgovini robom i uslugama te, općenito, podatke o bilo kojem području obuhvaćenom ovim Sporazumom i koje je predmet statističke obrade kao što su prikupljanje, analiza i distribucija.

Članak 33.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke su suglasne uključiti se u ovo područje, sa zajedničkim ciljem poboljšanja razine zaštite osobnih podataka imajući na umu najbolju međunarodnu praksu kao što je praksa sadržana u Smjernicama UN-a za uređenje kompjuteriziranih datoteka koje sadrže osobne podatke (Rezolucija 45/95 Opće skupštine UN-a od 14. prosinca 1990.).

2. Suradnja na zaštiti osobnih podataka može uključivati između ostalog tehničku pomoć u obliku razmjene informacija i stručnosti, uzimajući u obzir zakone i propise stranaka.

Članak 34.

Migracije

1. Stranke ponovo potvrđuju važnost zajedničkih napora u upravljanju migracijskim tokovima između njihovih državnih područja te s ciljem jačanja suradnje uspostavljaju sveobuhvatan dijalog o pitanjima vezanim uz migracije, uključujući nezakonite migracije, krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima, kao i zaštitu onih kojima je potrebna međunarodna zaštita. Aspekti migracija moraju biti uključeni u nacionalne strategije gospodarskog i socijalnog razvoja obiju stranaka. Obje su stranke suglasne poštovati humanitarna načela prilikom rješavanja migracijskih pitanja.

2. Suradnja među strankama trebala bi biti u skladu s procjenom posebnih potreba provedenom u sklopu međusobnog savjetovanja stranaka te bi se trebala provoditi u skladu s relevantnim zakonodavstvom stranaka koje je na snazi. Suradnja se, između ostalog, usredotočuje na:

- (a) rješavanje glavnih uzroka migracija;
- (b) razvoj i provedbu nacionalnog zakonodavstva i praksi u skladu s relevantnim međunarodnim zakonima primjenjivim na obje stranke, a posebno da se osigura poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja („non-refoulement”);
- (c) pitanja utvrđena da su od uzajamnog interesa na području viza, putnih dokumenata i upravljanja graničnom kontrolom;
- (d) pravila o primitku te prava i status primljenih osoba, pravično postupanje i integracija nedržavljana sa zakonski reguliranim boravištem, obrazovanje i obuka, mjere protiv rasizma i ksenofobije;
- (e) izgradnja tehničkih i ljudskih kapaciteta;
- (f) stvaranje učinkovite i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima, što uključuje načine borbe protiv mreža krijumčara i trgovaca te načina zaštite žrtava takve trgovine;
- (g) povratak, prema humanim i dostojanstvenim uvjetima, osoba s nezakonitim boravištem, što uključuje promicanje njihovog dobrovoljnog povratka i ponovno primanje tih osoba u skladu sa stavkom 3.

3. U okviru suradnje za sprečavanje i kontrolu ilegalne imigracije i ne dovodeći u pitanje potrebu zaštite žrtava trgovanja ljudima, stranke se nadalje slažu:

- (a) utvrditi svoje navodne državljane i ponovno primiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području države članice ili Indonezije, na zahtjev, bez nepotrebne odgode i bez daljnjih formalnosti jednom kada je državljanstvo utvrđeno;
- (b) osigurati za takve potrebe svojim državljanim odgovarajuće osobne isprave.

4. Stranke su, na zahtjev, suglasne pregovarati s ciljem sklapanja sporazuma kojim bi se regulirale posebne obveze stranaka o ponovnom prihvatu, uključujući obvezu za ponovni prihvat svojih državljanina i državljanina ostalih zemalja. Ovo bi također riješilo pitanje osoba bez državljanstva.

Članak 35.

Suzbijanje organiziranog kriminala i korupcije

Stranke su suglasne surađivati u području borbe protiv organiziranog kriminala, ekonomskog i finansijskog kriminala i korupcije te doprinositi toj borbi, tako što u potpunosti poštaju svoje postojeće međusobne međunarodne obveze u tom području, uključujući obveze u pogledu učinkovite suradnje u području povrata imovine ili finansijskih sredstava stečenih korupcijom. Ova odredba predstavlja bitan element ovog Sporazuma.

Članak 36.

Suradnja u borbi protiv nedopuštenih droga

1. U okviru svojih zakonskih okvira, stranke surađuju kako bi osigurale sveobuhvatan i uravnotežen pristup putem učinkovitog djelovanja i suradnje između nadležnih tijela uključujući iz sektora zdravstva i obrazovanja, službi tijela koja silom provode zakone uključujući carinske službe, sektora socijalnih službi, pravosuđa i unutarnjih poslova te zakonskih tržišnih propisa s ciljem smanjenja u najvećoj mogućoj mjeri nabave, krijumčarenja i potražnje za nezakonitim drogama kao i njihov učinak na korisnike droga i društvo općenito te kako bi se postigla učinkovitija prevencija zlouporabe kemijskih prekursora koji se koriste u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga i psihotropnih tvari.

2. Stranke su suglasne o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje tih ciljeva. Djelovanje se temelji na zajednički usuglašenim načelima u skladu s odgovarajućim međunarodnim konvencijama, Političkom izjavom i Posebnom izjavom o vodećim načelima za smanjenje potražnje za drogama, koje su odobrene na Dvadesetom izvanrednom zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda o drogama u lipnju 1998.

3. Suradnja između stranaka može obuhvaćati razmjene stajališta o zakonodavnim okvirima i najboljim praksama, kao i tehničku i administrativnu pomoć, posebice na sljedećim područjima: sprečavanja i postupanja prema zlouporabi droga, obuhvaćajući široki raspon načina uključujući smanjenje štetnih učinaka povezanih sa zlouporabom droga; centara za informiranje i praćenje; izobrazbe osoblja; istraživanja koja se odnose na droge; pravosudne i policijske suradnje te sprečavanja zlouporabe kemijskih prekursora koji se koriste za nedopuštenu proizvodnju narkotika i psihotropnih tvari. Stranke se mogu složiti oko uvrštanju drugih područja.

4. Stranke mogu surađivati kako bi promicale održive alternativne razvojne politike čiji je cilj smanjiti u najvećoj mogućoj mjeri uzgoj nezakonitih droga, a što se posebno odnosi na konoplju.

Članak 37.

Suradnja u borbi protiv pranja novca

1. Stranke su suglasne da je potrebno surađivati i raditi s ciljem sprečavanja uporabe njihovih finansijskih sustava za pranje prihoda od svih kaznenih aktivnosti kao što su krijumčarenje drogama i korupcija.

2. Obje su stranke suglasne surađivati na području tehničke i administrativne pomoći čiji je cilj razvoj i provedba propisa i učinkovito funkcioniranje mehanizama za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma uključujući i na području povrata imovine i sredstava koja proizlaze iz dobitaka od kaznenih djela.

3. Suradnja omogućuje razmjenu odgovarajućih podataka u okviru zakonodavstava i donošenja odgovarajućih standarda za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma koji su jednaki onima koje su donijele Zajednica i međunarodna tijela aktivna u tom području, kao što je Radna skupina za finansijske aktivnosti o pranju novca (FATF).

Članak 38.**Civilno društvo**

1. Stranke prepoznaju ulogu i potencijalni doprinos organiziranog civilnog društva, posebno akademika, u procesu dijaloga i suradnje na temelju ovog Sporazuma te su suglasne promicati učinkoviti dijalog s organiziranim civilnim društvom i njegovo učinkovito sudjelovanje.
2. U skladu s demokratskim načelima te zakonima i propisima svake stranke, organizirano civilno društvo može:
  - (a) sudjelovati u procesu izrade politika na nacionalnoj razini;
  - (b) primati informacije i sudjelovati u savjetovanjima o strategijama razvoja i suradnje te sektorskim politikama, posebno u područjima koja se na njih odnose, uključujući sve faze razvojnog procesa;
  - (c) transparentno upravljati svim finansijskim resursima koji su im dodijeljeni kao podrška njihovim aktivnostima;
  - (d) sudjelovati u provedbi programa suradnje, uključujući izgradnju kapaciteta, u područjima koja se na njih odnose.

Članak 39.**Suradnja u modernizaciji državne i javne uprave**

Stranke, na temelju ocjene posebnih potreba koja je provedena kroz uzajamno savjetovanje, suglasne su suradivati s ciljem modernizacije svoje javne uprave, između ostalog:

- (a) poboljšati organizacijsku učinkovitost;
- (b) povećati učinkovitost institucija u pružanju usluga;
- (c) osigurati transparentno upravljanje javnim sredstvima i odgovornost;
- (d) unaprijediti pravni i institucionalni okvir;
- (e) izgraditi kapacitete za oblikovanje i provedbu politika (isporuka javnih usluga, izrada i izvršenje proračuna, borba protiv korupcije);
- (f) jačati pravosudne sustave;
- (g) poboljšati mehanizme provođenja zakona i agencije.

Članak 40.**Sredstva suradnje**

1. Stranke su suglasne omogućiti pristup odgovarajućim resursima, uključujući finansijska sredstva, u mjeri u kojoj to njihovi resursi i propisi dopuštaju, kako bi se ispunili ciljevi suradnje utvrđeni u ovom Sporazumu.
2. Stranke potiču Europsku investicijsku banku da nastavi svoje djelovanje u Indoneziji, u skladu sa svojim postupcima i kriterijima financiranja kao i zakonima i propisima Indonezije.

GLAVA VI.

INSTITUCIONALNI OKVIR

Članak 41.

Zajednički odbor

1. Stranke su suglasne uspostaviti u okviru ovog Sporazuma Zajednički odbor koji bi se sastojao od predstavnika objiju strana na najvišoj mogućoj razini, a čije bi zadaće bile:
  - (a) osigurati ispravno funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;
  - (b) utvrditi prioritete u vezi s ciljevima ovog Sporazuma;
  - (c) riješiti razlike koje proizlaze iz primjene ili tumačenja ovog Sporazuma;
  - (d) izraditi preporuke za stranke potpisnice ovog Sporazuma za promicanje ciljeva ovog Sporazuma, i prema potrebi, za uskladivanje eventualnih razilaženja u primjeni ili tumačenju ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor obično se sastaje barem svake dvije godine u Indoneziji i Bruxellesu izmjenično, na datum koji će se zajedničkim dogovorom odrediti. Izvanredni sastanci Zajedničkog odbora također mogu biti sazvani prema dogovoru stranaka. Zajedničkim odborom naizmjenično predsjeda svaka stranka. Dnevni red sastanaka Zajedničkog odbora određuju stranke zajedničkim dogovorom.
3. Zajednički odbor može osnovati specijalizirane radne skupine koje mu pomažu u ispunjavanju zadatka. Ove radne skupine podnose detaljna izvješća o svojim aktivnostima Zajedničkom odboru na svakom sastanku Zajedničkog odbora.
4. Stranke su suglasne da je zadatak Zajedničkog odbora također i osigurati ispravno funkcioniranje svakog sektorskog sporazuma ili protokola sklopljenog ili koji će biti sklopljen između Zajednice i Indonezije.
5. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik za primjenu ovog Sporazuma.

GLAVA VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Buduća evolutivna klauzula

1. Stranke mogu međusobnim dogovorom izmijeniti, revidirati i proširiti ovaj Sporazum s ciljem poboljšanja razine suradnje, uključujući kroz nadopunjavanje pomoću sporazuma ili protokola o specifičnim sektorima ili djelatnostima.
2. U odnosu na provedbu ovog Sporazuma, svaka stranka može dati prijedloge za proširenje opsega suradnje, vodeći računa o iskustvu stečenom prilikom njegove primjene.

Članak 43.

Drugi sporazumi

1. Ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice, ovaj Sporazum i radnje poduzete na temelju ovog Sporazuma ni na koji način ne utječu na ovlasti država članica da poduzimaju djelatnosti bilateralne suradnje s Indonezijom ili da sklapaju, gdje je to prikladno, novo partnerstvo i sporazume o suradnji s Indonezijom.
2. Ovaj Sporazum ne utječe na primjenu ili provedbu obveza koje su odnosne stranke preuzele u odnosu na treće strane.

Članak 44.**Mehanizam rješavanja sporova**

1. Svaka stranka može Zajedničkom odboru uputiti svaki spor koji se odnosi na primjenu ili tumačenje ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor rješava spor u skladu s člankom 41. stavkom 1. točkama (c) i (d).
3. Ako jedna stranka smatra da druga stranka nije ispunila svoje obveze prema ovom Sporazumu, može poduzeti odgovarajuće mjere. Prije toga, osim u iznimno hitnim slučajevima, stranka dostavlja potrebne podatke Zajedničkom odboru radi iscrpnog ispitivanja stanja s ciljem pronalaženja prihvatljivog rješenja za stranke.
4. Stranke su suglasne da, za potrebe točnog tumačenja i praktične primjene ovog Sporazuma, pojam „u iznimno hitnim slučajevima” u stavku 3. znači slučaj bitne povrede ovog Sporazuma od strane jedne stranke. Bitna povreda sastoji se od:
  - i. nepoštovanja sporazuma koje nije sankcionirano općim pravilima međunarodnog prava; ili
  - ii. kršenja bitnih elemenata Sporazuma kako je navedeno u članku 1. stavku 1., članku 3. stavku 2. i članku 35.
5. Pri odabiru djelovanja prednost se mora dati onim mjerama koje najmanje narušavaju funkciranje ovog Sporazuma. Druga stranka treba odmah biti obaviještena o tim djelovanjima koja podliježu savjetovanju Zajedničkog odbora ako druga stranka to zahtijeva.

Članak 45.**Oprema**

S ciljem olakšavanja suradnje u okviru ovog Sporazuma, obje stranke su odobrili potrebnu opremu uredno ovlaštenim stručnjacima i dužnosnicima uključenim u provedbu suradnje za realizaciju njihovih funkcija, u skladu s internim pravilima i propisima obiju stranaka

Članak 46.**Teritorijalna primjena**

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na državnim područjima u kojima se primjenjuje Ugovor o osnivanju Europske zajednice i pod uvjetima utvrđenima u tom Ugovoru te, s druge strane, na državnom području Indonezije.

Članak 47.**Definicija stranaka**

Za potrebe ovog Sporazuma, pojam „stranke” znači Zajednica ili njezine države članice, ili Zajednica i njezine države članice, u skladu s njihovim ovlastima, s jedne strane, i Republika Indonezija, s druge strane.

Članak 48.**Stupanje na snagu i trajanje**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji je posljednja stranka obavijestila drugu stranku o izvršenju pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum vrijedi za razdoblje od pet godina. Automatski se produžuje na sljedeće razdoblje od jedne godine, osim ako jedna stranka ne obavijesti drugu stranku pisanim putem o namjeri neproduljenja ovog Sporazuma šest mjeseci prije kraja bilo kojeg nadolazećeg jednogodišnjeg razdoblja.

3. Sve izmjene ovog Sporazuma stranke provode zajedničkim dogovorom. Izmjene vrijede tek kada jedna stranka obavijesti drugu stranku da su sve potrebne formalnosti izvršene.

4. Svaka stranka može raskinuti ovaj Sporazum tako da o otkazivanju obavijesti drugu stranku u pisanoj obliku. Raskid stupa na snagu šest mjeseci nakon što druga stranka zaprimi obavijest.

Članak 49.

Obavijest

Obavijest se upućuje glavnom tajniku Vijeća Europske unije i ministru vanjskih poslova Republike Indonezije.

Članak 50.

Vjerodostojni tekst

Ovaj je Sporazum sastavljen na bugarskom, češkom, danskom, nizozemskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, njemačkom, grčkom, mađarskom, talijanskem, latvijskom, litavskom, malteškom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovenskom, španjolskom, švedskom, slovačkom, i indonezijskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednak vjerodostojan.

Съставено в два екземпляра в Джакарта на девети ноември две хиляди и девета година.

Hecho por duplicado en Yakarta el dia nueve de noviembre del año dos mil nueve.

V Jakartě dne devátého listopadu roku dva tisíce devět ve dvou vyhotovených.

Udfærdiget i Jakarta, den niende november totusinde og ni.

Geschehen zu Jakarta am neunten November zweitausendneun in zwei Urschriften.

Sõlmitud kahes eksemplaris üheksandal novembril kahe tuhande üheksandal aastal Jakartas.

Υπεγράφη στη Τζακάρτα σε δύο αντίτυπα την ενάτη ημέρα του Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες εννέα.

Done in duplicate at Jakarta on this ninth day of November in the year two thousand and nine.

Fait en double exemplaire à Djakarta, le neuf novembre de l'année deux mille neuf.

Fatto in duplice copia a Giacarta il nono giorno di novembre dell'anno duemilanove.

Priimta dviem egzemploriais Džakartoje, du tūkstančiai devintų metų lapkričio devintą dieną.

Készült két eredeti példányban Jakártában, kétézerkilenc november kilencedikén.

Magħmul f'żewġ originali f'Gjakarta f'dan id-disa' jum ta' Novembru tas-sena elfejn u disgha.

Gedaan in tweevoud te Jakarta op negen november tweeduizend negen.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Dżakarcie dnia dziesiątego listopada roku dwa tysiące dziesiątego.

Feito em dois exemplares, em Jacarta, aos nove dias do mês de Novembro do ano de dois mil e nove.

Încheiat în două exemplare la Jakarta în data de astăzi, nouă noiembrie două mii nouă.

V Jakarte deviateho novembra dvetisicdevat' v dvoch pôvodných vyhotoveniach.

V Džakarti, dne devetega novembra leta dva tisoč devet, sestavljen v dveh izvodih.

Tehty kahtena kappaleena Jakartassa yhdeksänenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayhdeksän.

Utfärdat i två exemplar i Jakarta den nionde november år tjugohundranio.

Dibuat dalam rangkap ganda di Jakarta pada tanggal sembilan November tahun dua ribu sembilan.

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

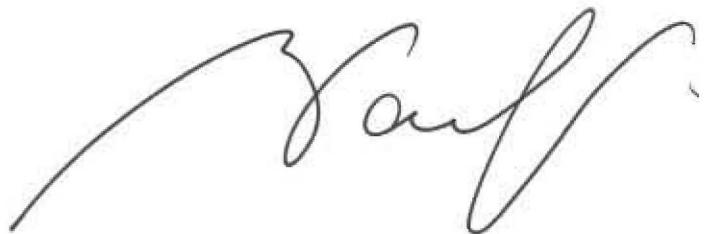
Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Per la Repubblica italiana

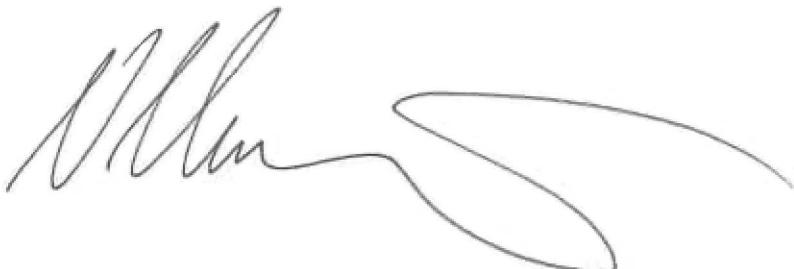
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

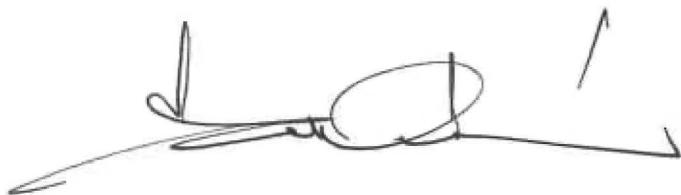
Lietuvos Respublikos vardu

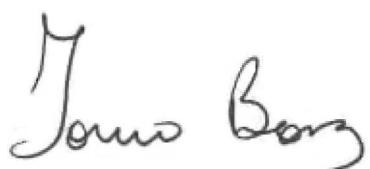
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

Għal Malta

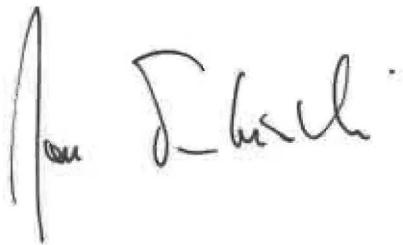
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela Repúbliga Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейската общност
Por la Comunidad Europea
Za Evropské společenství
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Euroopa Ühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Eiropas Kopienas vārdā
Europos bendrijos vardu
az Európai Közösség részéről
Għall-Komunità Ewropea
Voor de Europese Gemeenschap
W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Pela Comunidade Europeia
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvo
za Evropsko skupnost
Euroopan yhteisön puolesta
För Europeiska gemenskapen

Untuk Pemerintah Republik Indonesia

ZAVRŠNI AKT

Opunomoćenici

EUROPSKA ZAJEDNICA, u dalnjem tekstu „Zajednica”

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

REPUBLIKA MAĐARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Ugovora o Europskoj uniji, u dalnjem tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

REPUBLIKA INDONEZIJA,

s druge strane,

koji su se sastali u Džakarta 9. studenoga 2009. godine prigodom potpisivanja Okvirnog sporazuma o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Indonezije, s druge strane, donijeli su Okvirni sporazum o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji.

Opunomoćenici država članica i opunomoćenik Republike Indonezije primaju na znanje sljedeću Jednostranu izjavu Europske zajednice:

„Odredbe ovog Sporazuma koje su obuhvaćene dijelom III., glavom IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku kao posebne ugovorne stranke, a ne kao dio Europske zajednice, sve dok Ujedinjena Kraljevina ili Irska (ovisno o slučaju) ne obavijesti Republiku Indoneziju da je postala obvezna kao dio Europske zajednice u skladu s Protokolom o položaju Ujedinjene Kraljevine i Irske, koji je dodan Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice. Isto se odnosi na Dansku, u skladu s Protokolom dodanim tim ugovorima o položaju Danske.”
